

Briefadvies

Samenstelling adviescommissie natuurbeheerplannen

Advies over de samenstelling van de adviesinstantie vermeld in artikel 16decies, §1 en §2, en artikel 16undecies, §2, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Datum van goedkeuring 23/07/2020

Volgnummer 2020| 009

Coördinator + e-mailadres Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Minaraad
Havenlaan 88 bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevr. Zuhail Demir
Vlaamse minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Uw bericht van:
2 juli 2020

Uw kenmerk:
ZD/JVB

Ons kenmerk:
01/K2/2020/0174

Contact:
jan.verheeke@minaraad.be

Betreft: Uw adviesvraag betreffende de samenstelling van de adviesinstantie vermeld in artikel 16decies, § 1 en § 2, en artikel 16undecies, §2, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Mevrouw de minister,

In de artikelen 16decies en 16undecies, § 2 van het Natuurdecreet zijn er procedurebepalingen opgenomen voor de opvolging van de concrete natuurbeheerplannen. Met deze bepalingen beoogt de decreetgever drie situaties te regelen, met name: (1) de mogelijkheid van beheerovername door het ANB in geval van onvoldoende deugdelijk beheer door de terreinbeheerder, (2) dezelfde mogelijkheid van beheerovername omdat de terreinbeheerder zelf een einde wenst te stellen aan zijn/haar engagementen en (3) allerlei beroepsmogelijkheden i.v.m. beslissingen van het ANB over de opmaak en opvolging van natuurbeheerplannen. Bij deze drie situaties moet er telkens een definitieve beslissing genomen worden door de Vlaamse regering, nadat er een advies is gevraagd aan een door de Regering aan te wijzen commissie.

De door u gestelde adviesvraag heeft nu betrekking op de feitelijke samenstelling van die bewuste adviescommissie. Artikel 18 van het BVR van 14 juli 2017 betreffende de natuurbeheerplannen (enz.) bepaalt immers dat adviesinstantie “*wordt samengesteld uit onafhankelijke deskundigen op het gebied van natuurbeheer en instandhoudingsdoelstellingen*” en dat de leden van deze instantie voor vijf jaar worden benoemd na advies van de Minaraad.

Er is op die plaats (m.n. art. 18, tweede lid, van datzelfde BVR) ook bepaald dat elk commissielid aan de volgende criteria moet voldoen: 1° beschikken over voldoende ervaring op het gebied van natuurbeheer en instandhoudingsdoelstellingen; 2° gedurende de laatste vijf jaar geen werknemer geweest zijn bij het agentschap, een erkende terreinbeherende natuurvereniging, een erkende beheergroep, een regionaal landschap of een bosgroep; 3° gedurende de laatste vijf jaar geen subsidie ontvangen hebben in uitvoering van het Natuurdecreet en het Bosdecreet.

De Minaraad stelt vast dat natuurbeheerplannen (art. 16bis e.v. Natuurdecreet) een belangrijk instrument zijn bij het beheer van terreinen ten behoeve van het natuurbehoud. Het is immers hiermee dat de diverse natuurbeheerders vorm geven aan hun activiteiten. Het is hierin dat het natuurbeleid heel wat middelen, procestijd en kennis investeert. Natuurbeheerplannen fungeren zodoende als knooppunt bij het realiseren van de ecologische, de economische en de sociale functies van natuurterreinen (art. 12bis e.v. Natuurdecreet). Tot slot moet ook gewezen worden op het belang van effectieve natuurbeheerplannen voor de realisatie van de instandhoudingsdoelen.

Om die redenen is het voor de Minaraad belangrijk dat de opvolging van dit instrument “natuurbeheerplannen” op een deugdelijke manier gebeurt. Dit vereist onder meer dat er een goed functionerende, evenwichtig samengestelde en geloofwaardige adviescommissie ingesteld wordt, ter ondersteuning van de daarmee verband houdende beslissingsprocessen.

In het voormelde uitvoeringsbesluit heeft de Vlaamse Regering er voor gekozen om de richting van een expertraad in te gaan, en daartoe bepaalde criteria geformuleerd. De Minaraad gaat er van uit dat volkomen onafhankelijkheid of neutraliteit niet bestaan – tenzij mits er zwaar ingeboet zou worden op expertise. De *bottom-line* in deze context is alleszins dat kandidaten niet betrokken horen te zijn bij het opstellen van natuurbeheerplannen noch met het toezicht houden op het uitvoeren van natuurbeheerplannen. Kan men die bewuste neutraliteit niet *direct* bereiken met experts (= eerste werkvorm), dan is het beter om de betrokken middenveldorganisaties te betrekken, door hen zelf de nodige experts te laten voordragen in een evenwichtige samenstelling (= tweede werkvorm). Bij die tweede werkvorm ontstaat het beeld van een door alle partijen aanvaarde arbitragecommissie: er wordt getracht een evenwicht te bekomen in de affiliaties, interesses en maatschappijvisie van de te betrekken experts

Het is niet eigen aan de taakstelling van de Minaraad *als strategische adviesraad* om zich nu uit te spreken over de expertise en de kwaliteiten van afzonderlijke experten of om de som ervan te gaan afwegen. De Minaraad zal een dergelijke beoordeling met dit advies dan ook niet doorvoeren. Als strategische adviesraad beveelt de Minaraad wel aan om – eenmaal de adviescommissie ingesteld is – te voorzien in een degelijk intern reglement en ook om te voorzien in de mogelijkheid, voor de in een procedure betrokken terreinbeheerder, om desgevallend gehoord te worden. Niet alleen zal het nodig zijn om aldus de kwaliteit van de concrete beslissingsprocessen in verband met natuurbeheerplannen te bewaken, maar ook om van bij het begin een globale rapportage op te bouwen over de typische gevallen die door deze adviescommissie en de Vlaamse Regering behandeld wordt en over de oplossingsrichtingen die hierbij werden gevolgd.

Voor zover de Minaraad in deze niet aangesproken wordt als strategische adviesraad maar *als verzameling middenveldorganisaties*, doet hij noteren dat sommige raadspartners het er mee eens zijn dat er met de voorgestelde namen een zeker globaal evenwicht en een voldoende expertise-niveau werden bereikt, en andere partners vinden dat de resp. affiliaties van de voorgedragen leden gezamenlijk niet leiden tot een evenwichtige situatie.

Met de meeste hoogachting,

i.o. voor Walter Roggeman,
Voorzitter Minaraad 2020